

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Honours 5th Semester Examination, 2023

CC12-SANSKRIT (512)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

All answer should be written in Sanskrit with Devanagari.

UNIT-I

1. त्रयाणां व्याख्या कार्या — 4×3 = 12
 - (क) शीतस्पर्शवत्य आपः ।
 - (ख) संयुक्तव्यवहारहेतुः संयोगः ।
 - (ग) असाधारण कारणं करणम् ।
 - (घ) परामर्शजन्यं ज्ञानमनुमितिः।
 - (ङ) तत्र गन्धवती पृथिवी ।
2. कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लिखत — 6×1 = 6
 - (क) तमसो दशमद्रव्यत्वे का हानिः ? तर्कसंग्रहानुसारमालोचयत ।
 - (ख) को नाम सन्निकर्षः ? तस्य कति भेदाः? तान् संक्षेपेण आलोचयत ।
3. सलक्षणं वैधतां निरूपयत (द्वयोः) — 3×2 = 6
 - (क) शब्दो नित्यः कृतकत्वात् ।
 - (ख) पर्वतो धूमवान् वह्निमत्वात् ।
 - (ग) पर्वतो वह्निमान् प्रमेयत्वात् ।
 - (घ) गगनारविन्दं सुरभि अरविन्दत्वात् ।
4. षण्णां संक्षिप्तमुत्तरं लिखत — 1×6 = 6
 - (क) तर्कसंग्रहे कति अभावाः स्वीकृताः ? के च ते ?
 - (ख) तर्कसंग्रहे नित्यद्रव्यानि कानि ?
 - (ग) तर्कसंग्रहानुसारं का नाम पक्षता ?
 - (घ) तर्कसंग्रहानुसारं विशेषस्य किं लक्षणम् ?
 - (ङ) पृथक्त्वम् नाम गुणः कुत्र वर्तते ?

- (च) कति रसाः तर्कसंग्रहे स्वीकृताः ? के च ते ?
(छ) शरीरान्तःसंचारी वायुः कः ?
(ज) का नाम अर्थापत्तिः ?

UNIT-II

5. एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं देयम् — 12×1 = 12
(क) योगसम्मताः चित्तवृत्तयः कति ? तासां सविशदम् आलोचनां कुरुत ।
(ख) क आसीत् गङ्गेशोपाध्यायः ? भारतीयदर्शनं प्रति तस्य अवदानमालोचयत ।
6. द्वयोः संक्षिप्ता टीका कार्या — 6×2 = 12
परमाणुकारणवादः, माध्यमिकसंप्रदायः, शंकराचार्यः ।
7. द्वयोः संक्षिप्तमुत्तरं लिखत — 3×2 = 6
(क) मीमांसादर्शने कति संप्रदायाः ? के च ते ? के च तेषां प्रवक्तारः ?
(ख) वेदान्तशब्दस्य कोऽर्थः ? अस्य अपरं नाम किम् ? वेदान्तसूत्राणामुपरि शंकरकृतस्य भाष्यस्य नाम किम् ?
(ग) कति आर्यसत्यानि ? कानि च तानि ?

—x—